

Blødgørere

Vi mennesker har brugt blødgørere til at gøre ting bløde og fleksible i tusinder af år. Vand har været brugt til at blødgøre ler siden tidernes morgen, og det er påvist at man for flere hundre år siden brugte forskellige typer olie til at blødgøre beg til tætning af både.

Moderne blødgørere ligner fortidens, men er samtidig forskellige. De er farveløse og lugtfri organiske væsker, der kan mere end simple additiver som pigmenter eller fyldstof, da de udgør en bred vifte af kemiske forbindelser og molekyler, der på pålidelig og bæredygtig vis sikrer en høj ydeevne for materialer, der kan anvendes til utallige formål.

Et utal af typer – høje præstationskrav

I løbet af de sidste 60 år er mere end 30.000 forskellige stoffer blevet evalueret i forhold til deres blødgørende egenskaber. Ud af disse er kun et lille antal – omkring 50 – at finde i handlen i dag, efter at have opfyldt de strenge krav til præstation, omkostninger, tilgængelighed, sundhed og miljø, som markedet, forbrugerne og myndighederne stiller.

De mest almindelige blødgørere omfatter estere, såsom adipater, azelater, benzoater, citrater, cyclohexanoater, ortho-ftalater, sebacater, tereftalater og trimellitater. De fremstilles ved at få en alkohol – som f.eks. butanol, 2-ethylhexanol, isononanol, isodecanol eller 2-propylheptanol – til at reagere med en syre, som f.eks. phthalanhydrid, tereftalsyre, adipinsyre eller trimellitsyre anhydrid, for blot at nævne nogle af de mest anvendte råmaterialer.

KASSIFICEREDE BLØDGØRERE		IKKE-KASSIFICEREDE BLØDGØRERE			
Optaget på REACH-kandidatlisten eller afventer autorisation.		Ortho-ftalater <i>Høj molekylvægt ≥7C</i>			
ORTHO-FTALATER <i>Lav molekylvægt 3-6C</i>		DINP	DIDP	DPHP	Sebacater DMS DBS
DEHP DIBP	DBP BBP	Cyclohexanoater	Tereftalater DOTP DBT	Adipater DEHA DINA DIDA DTDA	Azelater DIDAz
DCHP		Dibenzoater ODEDB OXPDB	Trimellitater TOTM	Phosphat TPP	Alkylsulfonater ASE
		Benzoater INB IDB	Baseret på vegetabilisk olie Epoxidert, hydrogeneret og acetyleret vegetabilisk	Acetater	Citrater ATBC
					Butyrates
					Valerater

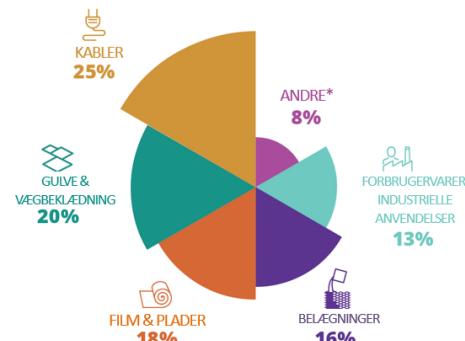
Denne tabel er kun til orientering. Listen over blødgørere er ikke udtømmende, og størrelsen på boksene repræsenterer ikke de nøjagtige markedsvolumer.

Utallige applikationer & omfattende testning

Over 85 % af alle de blødgørere, der anvendes i Europa i dag, bruges i fleksibel PVC. De giver PVC den fleksibilitet og elasticitet, der er behov for i mange forskellige anvendelsesområder, særligt inden for byggeri (tilbeklædning af kabler, til tagplader og til gulv- og vægbeklædning), i bilindustrien (pyntelister, kabler og undervognsbeklædning), samt til møbler og kunstige lædervarer. Blødgørere udgør en væsentlig funktion i processen der omdanner de fysiske egenskaber af PVC og andre polymerer, og muliggør deres fleksible og holdbare anvendelse i et væld af nye funktioner.

Fordi blødgørere anvendes så bredt, er de blevet gennemtestet for mulige sundheds- og miljømæssige påvirkninger, og de er blandt de kemiiske stoffer, som der har været forsket mest i. I Europa muliggøres sikker brug af blødgørere af REACH, som er den mest omfattende kemi-lovgivning i hele verden.

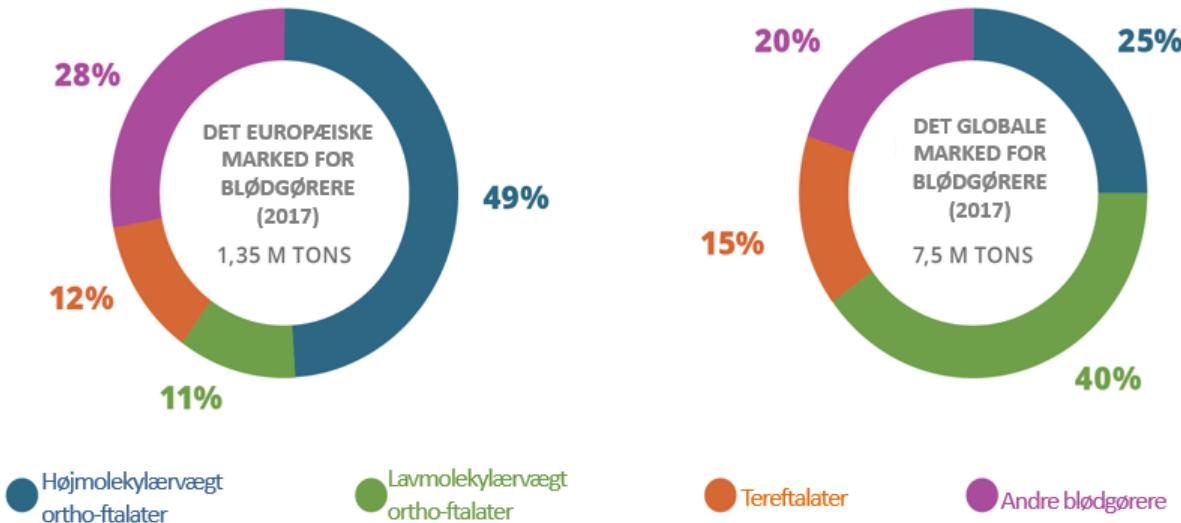
ANVENDELSE AF BLØDGØRERE I EUROPA (2017)

*Andre: Elastomerer, overfladebelægninger, gummiforbindelser, medicinsk udstyr
Kilde: 2018 IHS og European Plasticisers-beregninger

Det europæiske & globale marked

De oftest anvendte blødgørere er kemiiske basisprodukter, der bruges i store mængder. De er først fuldt udviklede til kommersielt brug efter flere årtier og investeringer på flere millioner euro. På verdensplan forbruges der omrent 7,5 millioner tons blødgørere om året, hvoraf europæisk forbrug udgør et godt stykke over 1,3 millioner tons. Ortho-ftalater er de mest anvendte blødgørere.

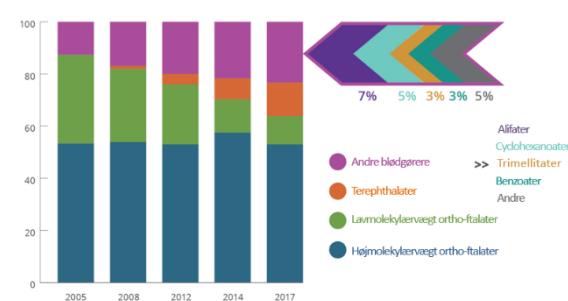

Kilde: 2018 IHS og European Plasticisers-beregninger

Det europæiske marked har udviklet sig hurtigt, som svar på markeds- og lovgivningsmæssigt pres. I Europa udgør ortho-ftalater størstedelen af blødgørermarkedet, efterfulgt af tereftalater og cyclohexanoater. Andre blødgørere har også øget deres markedsandel.

DEHP udgør dog stadig næsten 40% af forbruget på verdensplan. DEHP produceres og anvendes stadig i Kina, Indien og andre dele af Asien, Mellemøsten, Afrika og Latinamerika og kan forekomme i varer, der importeres til Europa.

EUROPÆISKE MARKEDSTRENDS (2017)

Kilde: 2018 IHS og European Plasticisers-beregninger